

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
Kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. ártandó.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szög 2 kor. 50 fill., azontul minden szög 2
fillérvél számítatik.
A nyiltérben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 80 fillér.
Velünk a nyiltérben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
→ vasárnap reggel. ←

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Gyermekvédelem.

Az állami gyermekmenhelyeket a kormány abból a célból állította fel, hogy az apátlan-anyátlan árva gyermekeket az elpusztulástól megmentse. Ezt a célt szolgálják a több helyen valóban bámulatos eredménnyel működő árvaházak is. És jó lélekkel mondhatjuk, hogy mind a két említett intézmény szigorúan eleget is tesz a reá bízott nemes missiónak s az árva gyermekek sorsáért addig nem is aggódunk, míg akár a gyermekmenhelyen, akár az árvaházban vannak.

Sokkal több gyermek pusztul el azonban maguknál a nép alsóbb köréhez tartozó családoknál, a hol az egy gyermekrendszer és a hanyag nevelés következtében alig marad család fenntartó. Pedig hát Magyarország jövő sorsa a gyermekéhez van fűzve. Az a jövő, melytől az ország istápolását várják. Nem hiába mondják az ország fiatal-ságát az ország oszlopának: rajtuk van minden lelkesedésünk, bennük van minden reménységünk. És méltán. Annyi pesszimizmussal nézzük az ország állapotját, hogy kell jönni a megváltásnak is, hiszen nyakig vagyunk a bajban.

Reményeinket azonban nem szabad szétmálló homokra építeni. Vizsgáljuk meg, hogy az az alapzat, melyre az a sok remény épül, kibírja-e a vihart, szembe tud-e nézni a terheivel? Vajjon, ha az a közmondás: „lesz még az rosszabbul is“ beválik adomának, itt-ott kimondják hitnek, van-e olyan erős az ország ifjúsága, hogy kibírja azt a sok veszélyt, mely annyira rajostul lepi meg a társadalmat?

Kívül az ablakot kopogtatja a hó. Az eresz alatt lelógó jégcsapok tetszhetnek a költőnek, de nekünk a szegényes házakban nyomorgó családokon megdöbben a szívünk. Összefacsarodik a szívünk, ha arra gondolunk, hogy mikor odakünn sivit a szél, sok ember nem vesz meleg ételt magába, a fakó gyer-

mekek egész tömegével fekszenek az ágyakon, — betegen. Itt is, amott is tizenkint temetnek ifju embereket és a hazai temetők telnek, egyre telnek,

A míg a temetőben sírhelyet vés a csákány a fagyos rögökön, apák-anyák azon siránkoznak, hogy új szülött jött megint a házhöz.

Borzasztó lelki üresség is az az emberi lélekben, mely itt-ott a hazában, már az egy gyermekrendszert áhitozza. Szerencse, hogy a törvény még az anyahiénákra reá teszi a kezét, rút bűnük napfényre kerültek.

A szép Garamvölgyén hiányzik a munkáskéz. A vagyon fenntartása iránt való törekvés kiölte a szülőkből a gyermekek iránt való vágyat. Mai nap már nem egy gazdátlan ház akad a községben, a hol üresen áll a lakás, mert az egy gyermekrendszer következtében kiveszett az egész család.

Az is irgalmatlan csapása állami életünknek, hogy a hajók minden utazáskor megtelnek hazai kivándorlókkal. De ezért a felületesség erősen hangoztatja, hogy a jövő biztosított nekünk, erőben, fényben, hatalomban.

Nagyobb városok a megmondhatóinak, hogy még a reménységre jogosított gyermekekben is mennyire pusztít a társadalmi élet ellenőrzésének hiánya. Ennél pongyolább, bűnösebb nemtörődömség nincs egyhamar társadalmi életünk labirintjében.

Ki is fejtjük indokainkat. Meghozták a törvényt, hogy Magyarországon a 15. éven aluli gyermekek korcsmázása tilos. Nincs rá statisztika, hogy hány gyermeket mentenek meg az abstinenciának, de nyitott szem kell hozzá, hogy az ember meglássa a papirostörvény lelketlen be nem tartását.

Város helyeken siheder gyerekek a büntetőjében elveszhetnek a nélkül, hogy törődne velük valaki. A korcsmárosok annak adnak, a ki fizet. Hogy honnan veszi a gyermek a pénzt, az az ő dolga.

Egy bizonyos, hogy a gyermekek romlanak.

Budapesten egy-egy rendőri razzia alkalmával százával találunk notórius tolvajokat, a kik megdöböntő pszichológiai tanulmányt nyújthatnak a kriminálístáknak és a pedagógusoknak. A tolvajlás, az erkölcsi rend megsértése az elsatnyult test rémes látványa nem képezi a rendőri jelentés magvát, itt csak a szám, a név szerepel a társadalom nyilvánossága előtt, az eredmény, a következmény, az emberi süllyedés nem áll szemünk előtt.

Talán azért, hogy ne lássuk? Talán azért hogy éles sebet ütne rajtuk a látvány. De hiszen, tisztelt társadalom, ez nem jól van így. Elő csak azokkal az okokkal és okozatokkal.

Lássuk őket. Nyissák fel velük a társadalom szemét, hogy mindenki lássa. Majd ha konganak a vészharangok, mindenki elmegy védgátat emelni a bűz árának. Így nem törődik vele senki. Vagy törődik?

Hát akkor miért engedik meg, hogy rossz hírű házakba bebocsátanak gyerekeket is? Miért van egyes helyeken, hogy iskolák közelében korcsma s a mellett büntanya van.

Szomorú állapot ez nagyon. Sinte vibrál a toll a kezünkben, mikor azokra a bűnökre gondolunk, melyeket a gyermekek elkövetnek. Az se rend, az se egészség és az se a szabadság helyes értelmezése, hogy faluhelyeken már minden engedély nélkül korcsmákban rendezik a siheder gyermekek számára a farsangi mulatságokat. Arról meg ne is beszéljünk, hogy hány gyermek néz a kancsó fenekére és hány gyermek hall ott trágár szavakat.

Az volna a legnevesebb embervédelem, ha legalább azokat, kik ifjan, vidáman, egészségben növekednek, megóvnánk őket, ép testel és ép elmével adnánk át az életnek, mert meguszni az élet folyamát úgy is olyan nehéz lesz hovatova, hogy bizony nagyon is erős emberek kellene hozzá.

A nap most emelkedik a hegyek fölé, az avaron s az aszott fűvön megcsillan a harmatcsepp. Az énekesek tele tüdővel dicsérik az örök fényt, a meleg új föltámadását. Csak úgy zug, csattog az erdő a madárdaltól.

A két férfiú most leér a Feketevág parjához. A hidon keresztül egyenesen az erdészlakba mennek.

Az erdőőr erős kopogtatás után benyit az erdész szobájába s keményen jelenti:

— Főerdész ur, vadorzót fogtam!

Tóni bácsi majdnem kiugrik az ágyból:

— Bravó Vörös! Maga szép kakast hozott! Ott a pohárszéken áll a aligovicz.

Az erdőőr megvakarja fületét:

— Az orvvadász uri embernek látszik, mit csináljak vele?

— Ha tilosban tudott járni, akkor csak várjon kint, míg rá kerül a sor, — feleli az erdész.

Az öreg Tóni bácsi még csak most fordul a másik oldalára. Előbb átböngészi a napilapokat, azután a vadászlapokra kerül a sor. Az öreg ur helyenként már nagyokat mordul. Végül előkerülnek a hivatalos levelek. A legújabb rendelkezések olvasása közben kitör belőle a düh. Hogy mérgét valahogy lecsillapítsa, rágyújt kedves csibukjára.

Az orvvadász ezalatt a tornác léczáján ülve már három pántlikás szivart is elszitt s egyéb mulatság hiján unatkozva nézi, mint veszekszik a kis dakszli a csirnos cicaival.

Az állam terjeszse ki figyelmét a gyermekeknek általunk fentebb elősorolt veszedelmére. Gondoskodjék az egy gyermekrendszer terjedésének meggátolásáról az által, hogy kötelezze az orvosokat minden általuk tapasztalt bűnös manipuláció feljelentésére. Szigorú megtorlással sujtja a természet rendje ellen vétőket. Szigorúan hajtsa végre a gyermekek testi és lelki épségéről szóló törvényeket, hogy legalább a ki életben jött a világra, fel is nevedjék s erős támasza legyen a hazának. Akkor talán nem fog annyi gyermek idő előtt elhalni Magyarországon.

A szegedi kongresszus.

Az állami tisztviselők szegedi kongresszusáról a fővárosi lapok a mult hét folyamán sűrűen emlékeztek ugyan, azonban értesüléseikből összefoglalva alig volt kivethető az az elv, mely a tárgyalásokon mint egyetemes gondolat vonult végig. Tudom, hogy olvasóink közt sokan vannak, a kik úgy erről, mint az egyes albizottságok határozatairól — legalább a legfontosabbakról — bővebb részleteket is óhajtanak tudni: tekintük lapunk egyik munkatársát, ki a nagygyűlésen jelen volt, hogy a mondott irányban adna nekünk rövid összefoglalást. Így abban a helyzetben vagyunk, hogy az érdeklődőket valamivel bővebben tájékoztathatjuk hatalmas társadalmi osztályunknak azon mozgalmáról, melyet oly szívósan vinnak meg. Évekig csöndesen a maguk vidéki alakulataikban s központi szervezetükben, hogy azután időnként, mikor az időnek egy-egy „teljeségéhez“ érnek, közös gazdaságukat, a kormányt tetre hívják viszonyaik elodáshatatlannal megvizsgálására s mérlegelt kivánalmaik teljesítésére. Segítséget hívják a nemzeti közvéleményt is, hogy az ne tekintse az ő követelésüket másnak, mint a magyar államiág követelésének.

De átadjuk a szót munkatársunknak. A béke-állam hadseregének képviselői össze gyűltek mult vasárnap az Alföld metropolisában. Határozatokat hoztak a nekik és hozzájuk illő, védett, nyugodt és független existenciát biztosító ügyekben. Egy

Egyszerre kinyilik a főerdész szobájának ajtaja:

— Vörös!

— Parancs!

— Hozza be a vadorzót!

Az idegen belép.

E pillanatban kiesik a főerdész kezéből a csibuk:

— Méltóságod itt? Hogy kerül ide méltóságos uram?

És az orvvadász, K — y, a vármegye főispánja, kacsgva meséli, hogy a szomszéd gondnokság erdésze meghívta dürgésre. Az egyik erdőőr tévedésből a feketevági havasra vezette, hol a nagy kakast szépen el is hibázta. A többit Vörös fogja elmondani, hogyan került Feketevágára „reggelizni“.

(Vége).

„Slavonia“ aug. 14 1907

Tekintetes Szerkesztő úr!

Ha nem ordáskellen a „Slavonia“ további utjának leírása, úgy folytatom.

Fuméből ki indulva két napi hajózás után az Adrián, közelítettünk a meszinai szoroshoz. A szél óriási volt, csak úgy söpört le mindent a fedélzeten. A nehéz tamlás széket felborította. A tenger sötét kék, fehér hullámokkal, melynek permetegét a szél arcunkba vágja. A hajó által vert hullámok egy-egy pillanatra szivárvány színt játszanak. Előttünk kéklik Szicília, balról a kimagasló Etnával, melynek kupolájából

TÁRCZA

Az orvvadász.

(Folytatás.)

Ugyanakkor leszorított karjait körül bogozza a készen tartott erős lenzsainór. A pu-kás férfiú meg van fogva.

Vörös fölcsedi az idegen fegyverét s kedélyesen hozzáfordul:

— No pajtikám, te most az én vendégem leszel. Az arczodat nem látom ugyan, mert sötét van, de azért gondolom, hogy jó fiú vagy, hisz nem is rugdalóztál valami nagyon. Siketfajd kellett neked? Kár volt ide jönni, mert Vörös nagyon jól őrzi kakasait. Hat csak azt mondom: míg megvirrad, maradj veszteg, mert puskámnak is van magja. Nem szeretném azt rád pazarolni. Kár is volna!

A fogoly fölkel a földről s nekitámaszkodik egy hatalmas fenyőnek. Az erdőőr vele szemközt megáll, töltött fegyverét lövésre készen tartja s várakozik.

Az erdőben lassan eloszlanak az éj sötét árnyai. A fenyők koronái már megfűdnek a derengő hajnal halvány fényében, lent a fatörzsek között még sötétség honol, mely csak lassan, nehézkesen kezd fakulni. A homályból eleinte csak a közeli fák körvonalai bontakoznak ki, későbbben eltűnnek a többi konturák is.

Vörös most az i²genhez fordul:

— Menjünk Feketevágára reggelizni!

A fogoly a jelzett irányban előre megy, az erdőőr követi. Künn az erdészelen teljes világosság mellett jól megnézi a maga emberét.

Elsőnek a v.drabőrös sipka s bekecs ötlük a szemébe. Azután a remek loder nadrág, a pompás bagaria csizma, a szép szarvasbőr-kezttyű.

No, ez nem lehet valami közönséges vadorzó. Azok kemény legények, velük legfeljebb golyóval s puskaszóval lehet beszélgetni. Ezt meg ilyen gyorsan hurkolta le!

Most közelebről megnézi az elszedett fegyvert. Bz azon nincs is kakas! A kis kulcsot félre tolja, a csövek lebillenek. Mind a kettőben megvannak a töltények, azonban a jobboldali ki van löve. Az üres hüvelyt kiszedi, az oldaláról leolvassa a cég nevét: Eley, London.

— Tyűh, a manóját, — gondolja magában az erdőőr — ez londoni patronokkal vadászik?

Vörös megállítja foglyát. Kezéről leszedi a zsinórt, kettecskén szóltalanul végigmennék a vágás aiján egészen a szerpentin ösvényig.

Az idegen itt megáll. Bekecséből kiveszi ezüst szivartárczáját és Vöröst is megkínálja egy pántlikás szivarral.

Az erdőőr elfogadja és zsebre vágja a finom szivart, azután rágyújt vadászpipájára.

A szerpentin ösvényen csöndesen lemennék.

olyan állami közszolgálat idejét kívánták előkészíteni, a mikor gondolkodásuk szabadságát politikai és egyéni téren minden fórum érinthetetlen szentélynek fogja tekinteni — a mikor az állampolgárok millióinak bizalma visszatérhet az adminisztráció jószágához és megbízhatóságához. Ezzel a tendenciával valóban az egész nemzet óhaja foglaltatott Szegeden pontozatokba. Mert míg az első kongresszusuk 1901-ben merőben a „fizetés rendezés” körül forgott; most a „szolgálati pragmatika” és „önsegély” voltak irányító ezméink.

A nagygyűlésre felzárandóként másfél-ezer tisztviselő 50 ezer társas családtagjaik révén 300000 magyar lélek nevében méltóságjeljes önmérséklettel állította össze kívánalmait: azon kérdésekben s a szolgálati viszonyokra vonatkozó jogszabályokban, melyek a hitel-lakás és élelmiszer uzsora gyökeres kiirtását — a mindenkori felősség kezétől legalább bizonyos dotáció határáig független előmenetelt (automatikus előlépés) — az egész hivatalkodás alatt törvényben körülírt jogok és kötelességeket és ezek biztosítékául a mindenkori kormányoktól teljesen független, a modern jogszolgáltatás elvei és formái szerint eljáró és ítélő fegyelmi bíróság szervezését — végül a rokkantság vagy halál esetére maguk és családjaik részére biztosított tisztességes ellátást.

Megoszlatlan véleménye volt az egybegyűlteknél, hogy csakis eme biztosítékok mellett lehetnek az állam tisztviselői a hatalomért küzdő társadalmi áramlatok felett állólag egyedül és kizárólag a szent eszme által képviselt magyar államnak, a magyar nemzetnek hűséges sáfárjai. Az így körvonalozódó erkölcsi és anyagi függetlenség biztosítására következőket kívánják: a lét-minimumnak 1600 koronában való megállapítását, a 3 éves automatikus előléptetést, ami végső fokon 4000-5200 és 7100 korona maximális fizetést biztosít, a mint az illető álláshoz 4 középiskolai osztály, érettségi vizsgálat vagy főiskola végzése kívánatik. A lakásbérék olyan felemelését, amely az állomáshelyek lakbérviszonyainak és az élelmiszerek drágaságának felel meg s a mi mostaniakhoz képest 80-70-60% emelést kell hogy tegyen. A nyugdíj törvény olyan átalakítása viendő keresztül, mely a szolgálati éveket 35-re szállítja le, — mely a lakbérék 50 százalékát mint nyugdíjképes járandóságot veszi fel, — mely a szolgálat érdekében teljesített munkálatok közben munka- és keresetképtelenség esetében (a szolgálati időre való tekintet nélkül) a nyugdíjképes járandóság 50-100%-ig menő ellátást biztosít — mely neveltetési járulékot minden egyes gyermeknek biztosít.

Az erkölcsi jólétnek biztosítékát nyújtó kívánságok közül kiemelendők: az ingyenes és díjtalan állások megszüntetendők, viszont minden állami alkalmazott pályáját ideiglenes tisztségben kezdi meg, de egy évi jó

könnyű, ezüstös pára emelkedik. Jobbra Olaszország partjai, kopár törős barna sziklák, aljában narancs ligetek, melyeket innen messziről csak gyöpes halmoknak vélünk.

Utunk gyönyörűen érdekes. Az Etna kezd már balról elmaradni tőlünk, hogy meg nyíljon előttünk a messzinai szoros, melyhez amint közeledünk, a szél mindinkább fokozódik; s ugyancsak meg ráz, lobogtat és recsegget mindent. Midőn az ember alig tud ellene védekezni, két matrós macska ügyességgel kuszik fel a torony magas árbocra, köteleket bogozva, oldozva s csigákat huzva.

Az embernek lélegzete el áll s borzadva nézi ezt a veszedelmes munkálatot, melyet a mi népünk nem ismer s csak a czirkuszok légtornászainak mutatványainból képzelhet el magának. Szinte tapsolni szerettem volna örömembe, midőn veszély nélkül le értek. Jobbról fekszik Reggio városa Olaszország legdélibb részén, míg balról Szicília partjairól, mélyen benyulik előttünk a tengerbe Messzina városa, fehérő világitó tornyával és épületeivel. Mintha csak elefánt csontból sakk figurákat helyeznének egy kék tükör lapra. Mögötte a tenger smaragd zöld. Ha festő eszete, ily fénylő zöldet vinne tengeri táj képre, kételkednénk természetességében.

A messzeségben vitorlások lebegnek, ég és víz között mint óriási fehér madarak. A nap rózsaszínre festi Messzina fehér falait.

Szemközt egy füstölő gőzök jön, s közeledve a két hajó, eltérő nagy ívekben kerül ki egymást.

szolgálat után véglegesítendő — a kezdő állások kivételével (melyre pályázat hirdetendő) az összes többi állások előléptetés útján töltendők be és a soron kívüli előléptetés a kinevezésre jogosult főhatóság rangban legidősebb tisztviselőiből szervezett 3 tagú tanács egyértelmű javaslata alapján legyen eszközölhető — a minisztériumokban a fogalmazási és számviteli szakban csupán magasabb, amott VIII. emitt IX. osztályba tartozó kezdő állások szerveztesenek és azok a tárca külső hivatalaihoz tartozó kiváló erők számára megnyitassanak, illetve nekik elsőbbség biztosítások.

Mint az erkölcsi függetlenség legfőbb biztosítékát, biztosított jogi helyzetük fájának koronáját, különös hangsúlyozással kívánta a kongresszus kimondani: hogy a felelősség a fegyelmi eljárás és fegyelmi hatóságok a modern jogszolgáltatás elvei és formáinak megfelelően szabályozandók. Kíván független fegyelmi bíróságot, amely lenne jogosult közbíró indítványára alapján megindítani a fegyelmi eljárást — de ítélete ellen hasonlóan független bírósághoz (a közigazgatási bírósághoz) fellebbezettel legyen helye. — A személyes és ügyvédi védelem joga mind két fokon biztosítandó.

Követeli a kongresszus az állami tisztviselők részére a politikai jogok szabad gyakorlásának biztosítását — a titkos minősítés eltörlését s nevezetesen a minősítőtáblázat „Jegyzet” rovatának kinullázását — a hivatalos idő maximumának megállapítását, a túlmunka külön díjazását, a szabadságidőhöz és a teljes vasárnapi munkaszünethez való jog elismerését — a hivatás pártatlan gyakorlásában gátló magánérdekekhez kötő mellékfoglalkozásoktól leendő s törvény által kimonandó elszakítást, illetve az összeférhetlenség szabályozását — a kiválóan nehéz szolgálati ágak (posta) alkalmazottai részére külön kedvezmények statálásait.

Az önszegélyezés céljából „tisztviselői közalap”-ot óhajt a kongresszus teremteni, még pedig kizárólag a tisztviselőség maga erejéből. Ecélből sürgős intézkedéssel kívánja elrendelni, hogy minden alkalmazottnak minden 1000 korona fizetésből félévenként 2 korona hivatalosan vonassék le s az így egybegyűlt alap felügyelete a Központi Egyesületre bízassék oly módon, hogy ez az alap kezelése és felhasználása tekintetében aláveti magát az állami ellenőrzésnek. Ide ütköznek azon határozatok, melyek a tisztviselői internátusra s a tisztviselők eladósodásaik megállítására, illetve az eladósodott kartársak megmentésére vonatkoznak.

Sürgős intézkedést kért a nagygyűlés a lakás- és életszükségletes cikkek mesterséges megdrágításának megakadályozása érdekében.

Ez a kérdés a maga mindennapi közvetlenségével nemcsak a tisztviselőket érinti. Legáltalánosabb érdeke okán az idevonatkozó határozat érdemes teljes szövegű közlésére. — Így szól:

Messzina alatt egy felborult hajórom látszik, mely utasaink között nagy mozgalmat idézett elő. Azt híve, hogy most történt a szerencsétlenség s érdeklő várta, megy-e hajónk segítségét nyújtani. Míg végre a doctor jelentette, hogy évek óta ijesztgeti a világot ez itt feledett hajórom.

A szél megszűnt, a mely oly tomboló volt a messzinai szorosban. I-mét a sik tengeren vagyunk. A jóni tengerből át jöttünk a tyrrheni tengerbe, Olaszország elmaradt tőlünk s most Szicília fővárosa Palermo felé visz utunk.

A szél teljesen elült. A tenger haragos, sötét kékje is nyájas világóra vált, s fehér hullámai apró bodrokká simultak, olyan mint egy ifjú leány halvány kék fodros bál ruhája.

Jobbra tőlünk Lipari sziget csoportja látszik, a háttérben kimagasló vulkanikus Stromboli hegygel. Olyan, mintha a magas Tátra hegycsúcsait látnám a tenger hullámaiból ki emelkedni; a nap sugarában, a drága kövek ezerszínű fényében tündöklő.

Balra, Szicília magas, felhőkben tűnő, kékes hegyei. Sziciliának éjszakai részén sarló alakú behajlása van s a keleti végén áll Messzina, a nyugati Palermo. Este felé közeledtünk Palermóhoz, a mely egy félkör alakú öböl partján épült s mögötte magas hegylánc húzódik keletől, nyugatig, ahol egy külön álló, hármas kupolájú, óriási szikla hegygel végződik. Ez a Monte Pellegrinó. A nyugati megvilágításban, élesen

„Az állami tisztviselői kar a társadalmi együttlét alapfeltételeit sértő, a társadalmi együttlét céljaival merőben ellenkező és éppen azért a társadalom biztos romlására vezető jelenségnek tartja s mint ilyen a leghatározottabban el kell ítélnie a lakás és az életszükségleteknek minden téren észlelhető természetes okokkal meg nem magyarázható és nap-nap után fokozódó mesterséges megdrágítását. Ehhez képest a kongresszus felkéri a kormányt, hogy ennek a végronlással fenyegető és a kart folytonosan javadalmas emelés iránti kérélmekre kényszerítő áramlatnak feltartóztatása, továbbá az árviszonyoknak a tisztességes polgári haszonhoz mért és természetes medrébe szorított szabályozása iránt, ha kell a legszigorúbb rendszabályok és kivételes törvények életbeléptetése útján a legsürgősebben és hatékonyan intézkedni — s addig is, míg ez megtörténik, a tisztviselők házipitő- és fogyasztási szövetkezetei engedélyezni és állami birtokok terményeit első kézből elsősorban a tisztviselőknél, illetve azok szervezeteinek eladatni, végül bizonyos termények és termékek eladásánál illetve átadásánál egyes tisztviselői kategóriák által már is élvezett kedvezményeket az egész karra kiterjeszteni méltóztatassék.

A tisztviselői érdekek legszélesebb körű védelmezése céljából — külön indítvány alapján — kérték annak törvényben leendő iktatását, hogy 10 éves szolgálat után az állami tisztviselő nyugdíj jogosultságának elvesztése nélkül országgyűlési képviselővé legyen választható.

A kongresszus lefolyása a tudományos komolyság, a befejezett érettség bélyegét horta homlokán. Jól esett a messze vidékről megjelenteknek a nagy alföldi metropolis népének magatartásából azt magyarázni ki, hogy a nemzeti társadalom színe előtt az ő népének rokonszenvesebb senki sem lehet, hogy a magyar állami közszolgálatot valahára nemzetinek tudni, nem pártpolitika dolga de, régen megérett, nemzeti kívánság. Az pedig, hogy az állami feladatok napszámósa végre kivergődjenek az egész államiságot megszégyenítő nyomorkodásból, ezenfölött még az emberiség dolga is.

Vajjon próféta igazsággal szállott-e el a patriarchalis kor igazi prófétaira emlékeztető kongresszusi elnök ajkairól a záró bucsu szó: mindez így legyen a kolozsvári viszontlátásra 1909-ben.

A magyarosodásról.*

Írta: Havas Mihály.

A nemzetiségi kérdés a tizenkettedik órához ért: cselekvésre szólít bennünket. A magyarság határain, különösen az oláhokkal érintkező helyeken, komoly veszedelem fenyeget: oláhosodik a magyar. Szégyenletes

* Ezen, hivatott író tollából eredt közlemény a B. H. szeptember hó 11-iki számában jelent meg, átvesszük, rólvunk szól az ének s jól esik az elismerés; ugy sem nyertünk eddig még más oldalról méltatást. — Szerk.

kiválva a háttérből, feketén mered fel az égnek. Mintha annak képezne óriási szikla kapuját.

A vacsora rendetlenül folyt le. A hajó tisztjei, élükön a kapitánnyal, a parancsnok hidon voltak elfoglalva. Mi utasok is siettünk a fedélzetre Palermó panorámáját megbámulni. A hegylánc hamvas kéksége sötétre vált s lábainál a vizpartján félkörben a csillagok milliárdjából font koszoru villogott, melynek káprázatos csillogását a tenger szivárvány színű fénysugarakban tükrözte vissza. Fölöttünk a fénytelen égbolton, a félhold sápadt sarlója látszott, ezüst utat festve a tenger sötét tükörén. Hajónkon egy magnezium fáklya gyulad ki, s lassu, vontatott mozdulatok után, háromszori kürtöléssel a „S'avonia” megállt. Most fáklyákkal egy kis csónak közeledett s hajónkhoz simulva, belőle egy férfi, a már lebecsült ott kötél hágcson, felkuszott. Egy rév hivatalnok. Erre lebecsültették csigákon, a hajó oldalán lévő falépcsőt s megkezdődött a közlekedés, hajónk tisztjei és a rév hivatal alkalmazottjai között. Az eredmény az lett, hogy másnapig a hajót senkinek sem szabad elhagyni, míg a hajó alkalmazottjai vizsgálat alá esnek, törtévény, megelőzőleg, köztük egy halál eset. Az éjet a kikötőben töltöttük s kajútjeinkben kitünően aludtunk megelőzőleg egy másnak jó éjszakát kívánva.

Tisztelettel

dezseri Bobok Mária.

dokumentum az a nemtrőrdőmségünknek. Az erős lett a gyöngébb.

Apponyi népoktatási törvénye ennek a folyamatnak az utjába állt. A ki valóban megfigyelte vagy gyakorlati uton közreműködik a nemzetiségi vidék oktatásában, az érzi, hogy az új törvény nyomán örvendetes perspektiva tárul elénk. De ehhez a koncepcióhoz mintegy önkéntelenül illeszkedik a kisdudóv, vagyis annak a legmesszebb menő felkarolása. Nagy hiba, hogy az állam a nemzetiségi vidékeken csak gyéren, itt-ott állított óvókat. Ezzel ugyan nem mondunk újat, de fontos voltát tekintve, nem lehet eléggé gyakran hangsúlyozni. A gyakorlati emberek s az éles megfigyelők tudják, hogy az óvó az iskolánál sokkal könnyebben magyarsait. Itt, az elemi iskolához viszonyítva, szinte játszva sajátítja el a nemzetiségi apróság a zengő magyar nyelvet. Tapasztalatból szólunk. Néhány évvel ezeőtt Budapest szomszédságában élő nemzetiségek között tanítottam, egy olyan községben, a hol svábok, szerbek és tótok laknak. A négyezer lakóval bíró községnek egy zug szobácskából álló óvója volt, a hová a nemzetiségi gyerekek tizedrésze se fért. Ez a tizedrés magyar lett. Értelmük, kifejezésük ellentét volt azzal a kizsárolt kilenc tizedrészel, a mely esetlen s szegény maradt. Mily könnyű volt azzal a tíz százalék értelmű magyarral a dolgunk! Munkatársaink lettek: ők is magyarsítottak. Bizony másként állana az ügy, ha minden nemzetiségi faluban legalább csak tíz százalék járhatott volna az óvóba!

A multban való közömbösségünknek keserű gyümölcsei fakadnak. Csak kevesen tudják, hogy a budai oldal szomszédos falvaiban csak napjainkban álltak utját annak, hogy a svábok közé került magyar család gyermekei el ne svábosodjanak. Hogy az állapot javult, azt a budai s a pilisi hegyek lejtőin emelt állami iskoláknak köszönhetjük. A Kovácsok, Kisek, Kondorosok nem válnak többé svábokká, meg tótokká.

Nem lövünk túl a célon, a midőn hangoztatjuk, hogy a kisdudóv a magyarosítás leghathatósabb eszköze. A tankötelezettség előtti korban a gyermek csodás könnyűséggel és gyorsasággal tanul meg bármely nyelvet. De a korral ez a hajlam éppen olyan hamar csökken. Hatodik éven túl kezdeni a dolgot már annyit tesz, mint ősz helyett: tavasszal vetni a búzát. Nemzetiségi helyen csak az államnak volna szabad óvókat állítani.

Szervezetlenségünket szinte fájdalmas nézni ugyanakkor, a midőn a nemzetiségek szervezkedtek. Ha úgy szervezkedtünk volna, mint a milyen erősek vagyunk, akkor még nagyobb bajjal is játszva megbirkóznánk. Néhány helyen, a magyarság periferiáin olyan kiténő magyarosító módokat tapasztaltunk, (de csak a szerencsés véletlennek köszönhetjük), hogy azokat, a nemzetiségekkel érintkező határokon: északon, délen, keleten, nyugaton egyaránt alkalmazni kellene. A nemzetiségek a magyarság tengeréhez viszonyítva, olyan szétszórt tavak, a miket a tengerhez kapcsolni kell. Ennek a kapcsolásnak kötelességét gyönyörűen teljesíti néhány északnyugati s északkeleti város, a mely szerencsés körülményeinél fogva északról körülr lakó nemzetiségeknek is közép-pontja. Innét árad a kultúra és a vagyonosodás. Így Léva, a Garam völgyén, a kis magyar Alföld végső nyulványán oly szépen magyarosít, a melyhez fogható keveset talál. Északról egy hatalmas félkör, sok tót nyelvű községet a maga érdekűrébe vont és magyarrá tett. Ezek a községek meg följebb terjesztik a magyar érzést s a magyar nyelvet. Léva vásárait, üzleteibe, műhelyeibe, iskoláiba csak úgy özönlik a tótság, szinte vetekedni látszik abban, hogy minél gyorsabban tanuljon meg magyarul. A gazdagabb tót az iskolába, a szegényebb meg a csizmadia-műhelybe adja a fiát. (Mert igen elterjedt ott a csizmadia-mesterség.) Az ilyen házban gyakran kérkednek, hogy: — Városban van a gyerek!

Garam-Kelecsény, Dobó-Berekalja, Csejki, Keszi, Garam-Szöllős, Nagy-és Kiskoszmály, Tolmács stb. mind Léva révén lesz magyarrá. Soha sem felejttem el azt a jelenetet, a mikor (lévai diákságom idején) egy zsiros kalapu vén tóttal találkoztam a városon kívül, a ki megszólított:

— A városban azt hallottam, hogy ma meghalt az öreg Kossuth. Egyszer láttam, a mikor a barsi zászlóaljban a magyar szabadságot szolgáltam. Én honvéd voltam.

A szemébe szökött köny az az érzésvilágot dokumentálta, a mit Léva több emberöltő óta plántált. Érdemes, hogy a nevezett községekben tóttal és magyarul egyformán tudnak beszélni, de érezni már csak magyarul tudnak.

Var egy hatalmas honvéd-sír a városon kívül, a hová a nagy-sallói csatának a lévai kórházban elhalt sebesültjeit temették. Ide járnak ünnepies alkalmakkor lelkesedni. Kossuth temetése napján nagy zabású gyász-ünnepet rendezett a város. Erre az alkalomra eljött az északi testvérek ezernyi népe s ott állt mint egy főséges, gyászba borult férfiu.

Lévának rendkívüli magyarosító erejét mutatja az, hogy a lévai választókerületbe tartozó tót községek az utolsó választóig mind radikális 48-asok; a fehér selyem zászlókat a templomokban őrzik.

Ime egy város az érintkező ponton! Ilyen középpontok nem csak a szerencsés véletlen folytán létesülnek, ilyeneket terem-

tani kell! Minden lehető meg kell tennünk, hogy az ilyen magyarosító középpontok szaporodjanak, hogy oly anyagi és szellemi szituációba jussanak, melyért a környéknek oda kelljen gravitálni. Iskoláiba mint-erőket kell vinni, értvén ezt az óvót, a fundamentumtól kezdve egész a tetőzetig, hogy a magyar tengertől tovább álló, elhuzódó nemzetiségi tavak beömljenek.

Különfélék.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 26-án tartotta őszi közgyűlését, melyen gáramvezetési Kazy János kamarás főispán elnökölt. A főispán megnyitotta beszédében megemlékezett **Dillesz Sándor**, **Pittel Gyula** báró és **Mácsay Lukács** kir. tanácsos Léva város volt polgármestere és várm. bizottsági tag elhárítól, indítványára a törvényhatósági bizotts. részvét nyilatkozatát jegyzőkönyvbe foglalva a család tagjainak megköszöni. — **Kosztolányi Aurél** kir. tanácsos, ügyvéd és bizottsági tag haláláról mélyen átérzett beszédében emlékezett meg. A régi gárdának egy kimagasló tagját ragadta el a halál; — halálát mélyen érzi, fájlalja. — Nem volt bizottság, a melynek ne lett volna buzgó tagja. — Ellenségei nem voltak, mert ő is mindenkinek barátja volt. Mélyen megsomorodva, mélyen meghatva indítványozza, hogy **Kosztolányi Aurél** érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek. A főispán után **Csekegy Vilmos** emelt szót, megemlékezett **Kosztolányi Aurél** kir. tanácsos, aki a politikai ellenfelek egyik nemesebbje volt. Meghajtja a sírte zászóját. Legyen emléke közöttünk állandó. — Ezután a napirend következett. Az alispán jelentése folyó év II-ik negyedéről tudomásul vétetett. A Léva-Verebélyi és Aranyosmaróti-Kovácsii h. érdekű vasutak segélyezésére 20% az 1908 évre a közigazgat. pótdóra 10%, távbeszélő hálózatra 10%, tisztviselő nyugdíjra 0.50%, körjegyzői nyugdíjra 0.50%, mezőgazdasági 250%, és 20% vasuti pótdó szavazatokat meg. — A gyámpénztárban kezelt pénzek és a vármegyei alapok pénzei az aranyosmaróti takarékpénztárban és a barsmegyei népbankban lesznek 1908 évben egyenlő arányban elhelyezendő. A levai nőegylet kérvénye állandó segélyért, és a vármegyei díjnokok kérvénye lakás pénz megállapításáért kiadatott az alispánnak, hogy a rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék amennyiben a költségvetésben fedezetet nyer. — Tudomásul vétetett a belügyi kormány leirata a múlt évben folytatott nemzeti ellenállásból kifolyólag elrendelt fegyelmi ügyben. — **Körmöcbánya** városának felirata tárgyalatott, hogy a gáramszentkereszti járásnak északi részéből egy új járás szerveztessék. — Ezen kérelemre az állandó választmány javaslata az volt, hogy **Körmöcbányán** egy szolgabírói hivatal szerveztessék és ahhoz a gáramszentkereszti járáshoz csatolt elzöldt körmöczi 7 község osztassék be. **Belcsák László**, **Csekegy Vilmos** és **Dombay Vilmos** a kérelemnek a napirendről levételét indítványozták, mert a törvényhatósági bizottság ellenmondásba jön december havi határozatával, mellyel a 7 községet a gáramszentkereszti járáshoz csatolni határozta. — **Dr. Ardó Sándor**, és **Vizy Ferenc** körmöczi orsz. képviselő az állandó választmány javaslatainak elfogadását ajánlották, mert nemzetiségi szempontból is szükséges, de a nép java is ezt kívánja. — Az alispán és a főispán felvilágosító beszéde után az állandó választmány javaslata lett elfogadva. **Zombor város** kérelme **II. Rákóczy Ferenc** emlékére emelendő szobor létesítése iránt, **Ungvármegye** átirata **Bercsényi Miklós** emlékére emelendő emlék segélyezése iránt, és **Háromszék vármegye** átirata **Gábor Áronnak** emelendő emlék segélyezése iránt — gyűjtés eszközöltetése végett az alispánnak kiadatott. Csatlakozott a közgyűlés **Győr vármegye** átiratához március 15-ének nemzeti ünnepként leendő törvénybe iktatása iránt, **Arad város** átiratához a „szabadság” ünnepének az iskolákban létesítése iránt, és **Győr város** átiratához az 1848/49-ik honvédek nyugdíjának szervezése iránt. — Csatlakozik a törvényhatósági bizottság **Nagyvárad város** átiratához a löverseny fogadások eltöltése, az osztályorsójáték eltöltése, és a tőzsdei játékok korlátozása tárgyában, és hasonló szellemben feliratot intéz. — **Himen**. F. hó 25-én hosszú, virágokkal ékes kocsisor röpítette a fényes násznapot és a boldog ifjú párt az anyakönyvi hivatal elé: **Tombor Jenő** a vezérkarhoz beosztott m. kir. honvédfőhadnagy esküdtöt **Bolemann Edéné** bájos arányának, öz. dezseri örök hűségét bájos arányának, **Jankóknak**. Az ifjú pár az esküvő után azonnal délre utazott nászútra. — **Barsvármegye virilistáinak névjegyzéke** az 1908-ik évre már összeállítottatt. Első adólistát: **Kelecsényi Rósa** el, **Barabarcskán** 31,933-46 K. adóval, utolsó póttag **Csernik Alajos**, **Nagyherestény** 415-34 K-val. Léva város polgáraitól a póttagokon kívül 23 virilista került ki, még pedig: **Holló Sándor**, **Friedmann Samu**, **Berger Adolf**, **Belcsák László**, **Weisz M.**, **Leidenfrost Tivadar**, **Engel József**, **Weisz Jenő**, **Karafiáth Marius dr.**, **Bakó Ferenc**, **Medveczky Sándor**, **Nyitrai Ferenc**, **Grotte Vilmos**, **Levatic Gusztáv**, **Klain dón**, **Weisz Salamon**, **Báthy László**, **Szarba József**, **Huberth Vilmos**, **Frommer Ignác dr.**, **Dukez Lipót**, **Faragó Samu**, **Reitmann Ignác**. Póttagok **Féja Kálmán**, (első póttag) **Händler Ignác**, **Klein Jakab dr.** —

Aranyosmarót 21 virilistával és két póttaggal szerepel, ezek közül 13 kétszeres adószámítás alapján. **Garam-Szentkeresztről** 4, **Verebélyről** 3, **Körmöcbányáról** 2 virilista került ki. — **Áthelyezés**. **Báthy Gyula** m. kir. honvédfőhadnagy Nyírára helyeztetett át. Az általánosan kedvelt, kitűnő modoru fiatal ember távozását nagy veszteség városunk társadalmára; többek közt kiváló magyar műkedvelő zenészt, a tiszti karnak egy nagyon kedvelt alakját és — ritka jó vadász-pajtást veszünk el, de reméljük, nem sok időre! — **Eljegyzés**. **Händler Zsigmond** levai jónövű mészáros jegyet váltott **Meisel Szidonia** kisasszonnyal, **Meisel Samu** kereskedő kedves leányával. — **A József kir. herceg szanatórium Egyesület** ez évi közgyűlését folyó évi október 12-én tartja **Gyulán** (Békésmegye), mely alkalommal bemutatja tagtársainak első tüdőgyógyító intézetét, a „**József Szanatóriumot**”. Az egyesület azon tisztelt tagjai, kik e közgyűlésen részt venni óhajtának, kedvezményes áru vasuti jegyekért fordulhatnak az egyesület elnökségéhez (Budapest IX., Lónyai utca 47) legkésőbb október hó 7-ig. Bővebb felvilágosítással és utbaigazítással szívesen szolgál **Dr. Frommer Ignác** a levai szanatóriumi bizottság ügyvezető elnöke. — **Iparoktatási szak-tanfolyó elnöki látogatása**. F. hó 3-dikán látogatta meg **Dömötör Pál** orsz. iparoktatási szak-tanfolyó elnöke a levai iparos tanonc-iskolát, mely alkalommal minden egyes osztályban végig hallgatta az előadást, majd ennek végeztével megvizsgálta az intézet ügymenetét s teljes felszerelését. Az inspekció megteremtése után az iskolánál alkalmazott tanítókat értekezletre hivta össze s midőn itt különösen a rajz oktatásra nézve hasznos utbaigazításokat adott a jövőre nézve, egyben konstataulta, hogy a **levai iparos tanonc-iskola** az ország hasonló iskolái között — az ő szerzett tapasztalatai alapján — **elsőhelyet foglalja el**. Tanítóiának előadása úgy tartalomra, mint annak módjára nézve minden dicsőretnél felülmúl. A tanoncok feleleteti szabatosak és értelmesek, munkáik tartalom és alakra nézve teljesen megfelelők. Öröndetesen észlelte az ipariskolának mintaszerű felszerelését, mely alkalommal nem győzte eléggé magasztalni **Jaross Ferencet**, az intézet volt igazgatóját, ki az új igazgatónak egy igazán ideális állapotban levő intézetet adott át, felkérve az új igazgatót, hogy **Jaross** szellemében vezesse az intézetet s a tanítói art, hogy tovább is így igazán megfizethetetlen szorgalommal párosult tudással feleljen meg, úgy mint a múltban, jövőben is kötelezettségének. A szaktanfelügyelő igazán büszkeséggel tekintett **Léva város ritka áldozatkészségére**, amél is inkább, mert ő maga is városunk szülöttje. **Ghimessy János** igazgató kérdésnek megígérte hogy az államtól magasabb szubvenciót fog kieszközölni az iskola számára, miáltal könnyen keresztülvihető lesz, hogy az intézet taneszközökben és egyéb felszerelésekben bővelkedhessék a még jobb siker érdekében s az amugy is nem eléggé javadalmazott tanítóknak oly nagy fáradsággal kapzatos munkájuk megfelelőleg díjaztassék. — **Népgyűlés**. A Lévai Ker. Munkásegyesület 1907. szeptember hó 29-én délután 4 órakor a saját udvarán népgyűlést tart, melyre választmányi határozat alapján a Lévai Casinó, a Lévai Kath. Kör, az Iparos Olvasókör és Lévai Kath. Legényegyesület tagjait közt is meghívták. Tárgysorozata: 1. Hymnus. Játssza a Lévai Ker. Munkásegyesület fuvózenekara. 2. Követeljük az általános választói jogot. 3. A mit az állam joggal megkiván minden polgárjától. 4. Klapka induló. Játssza a fuvózenekara. — **Esküvő**. **Peternák János** levai adóhivatali ellenőr f. hó 29-én vezette oltárhoz kedves menyasszonyát **Rácz Erzsikét**. Gratulálunk! — **Névmagyarosítás**. **Dr. Pollák József** aranyosmaróti ügyvéd nevével belügyminiszteri engedéllyel **Pongrác-ra** magyarosította. — **Athelyezés**. A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter **Dr. Kohlbach Bertalan** kaposvári állami főgimnáziumi rendes tanárt a körmöcbányai állami főreáliskolához helyezte át. — **Zászlószentelés**. Szép ünnepély folyt le a múlt vasárnapon Nagy-Kálnán. A kath. kör zászlajának volt felavató ünnepélye. A zászló-anya tisztét **Réway Lászlóné**, **Pittel Lujza** báróné vállalta el, aki boldogult édes atya emlékére a r. kath. templomnak egy gyönyörű selyem-zászlót ajándékozott, mely zászlót ma helyezik el illetőleg áldják meg a templomban. — **A libafertályok főszezonja** már beállott. Az országos hírű levai libafertály főideje **Mihály-nap** körül esik, aminthogy tegnap rengeteg mennyiségű volt már a piacon. Kora reggel a tót menyecskék már vagy kétszáz lépésnyi hosszú sorban kinálgatták a pirosra sült, mosolygó kövér fertályokat. Az eredeti levai fertályok az ő büszke, versenyen kívül álló szépségükben csak déltájban vonultak fel, s annak dacára, hogy ezek, mint igazak, sokkal magasabb árfolyamon jegyeztettek, mint a tót vidékiek mégis ezek között folyt a főkampány. A árfolyam ugyan a nagy ármenyiség és a kevésbé kedvező idő miatt kissé esett, de azért mégis mind elkölt, s a mi idehaza meg

nem evődött, azt a pósta vitte a szélrózsa mind n irányában szét az országba azoknak, akik már egyszer megizlették a **levai fertályt**. Déli folyamán az árak így álltak: **lévaidei fertály darabja** 50-60 fillér, **lévai** 70-80 fillér, **bejegyzett cégek-től való megrendelt prima minőség** 90 fillér. — **Uj arany pénz**. 1907. aug. 12-én kelt törvény szerint a magyar korona országai és a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományok kormányai között létrejött az érem-és értékeszerződésre vonatkozó szerződés értelmében **százkoronás aranypénzeket** fognak verni. Szép kis pénz lesz bizonyára, a mely nagy népszerűségnek fog örvélni. — **Közönség köréből.** **Köszönetnyilvánítás.** **Adler Miksa** ur (kávés) levai lakos (10) tíz korona adományt volt szives az „Erzsébet filér egyesület” pénz-árához juttatni, melynek vételét köszönettel nyugtattuk. Léva, 1907. szeptember hó 26-án. **Stern Sándor** **Liebermann Jakabné** titkár. elnök. — **Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.** 1907 évi szeptember 22-ától 1907 évi szept. hó 29-ig. **Születés.**

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Simovics Vilmos Csányi Anna	fiu	Vilmos
Belcsák Béla Fábriács Mária	fiu	László
Biró József Sulva Mária	fiu	Gyula
Józsa Kálmán Lőrinc Julianna	fiu	halva született
Nyíri Pál Popellár Ilona	fiu	László

Házasság. **Völgyey és menyasszony neve** **Vallása**

Tombor Jenő dezseri Bolesman J.	r. k. ág. hit. ev.
özv. Peternák János Rác Erzsébet	róm. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Nyírákóva Mária	26 éves	Ügyilkosság
Cservik J. Novotny A.	88	Aggkori végegy.
Krausz F. Weisenberg V.	53	Tüdőgömkór
Uherik Lajos	3	Tüdőgömkór
Mueska István	18 hó	Hörghurut
Ferenc Vilmos	3 hó	Hörghurut

Lévai piaciárak. **Rovatvezető; Könyv József** rendőrkapitány. **Buza m.-mázasánként** 20 kor. 20 fill. 20 kor. 40 fill. — **Kétszeres** 17 kor. 40 fill. 17 kor. 80 fill. — **Rozs** 18 kor. 20 fill. 18 kor. 60 fill. — **Árpa** 14 kor. 80 fill. 16 kor. 40 fill. — **Zab** 18 kor. 20 fill. 18 kor. 60 fill. — **Kukorica** 12 kor. 40 fill. 12 kor. 60 fill. — **L-nese** 24 kor. 40 fill. 24 kor. 80 fill. — **Bab** 16 kor. 20 fill. 16 kor. 80 fill. — **Köles** 8 kor. 40 fill. 8 kor. 60 fill. **Vetőmagvak** 100 kilónként: **Budapest**en **Lóheremag**, természetűl arankamentes 134-142 korona aprószemű arankát tartalmazó 124-132 kor. negyszemű arankát tartalmazó 110-120 kor. **Luczerramag**, természetűl arankamentes 112-120 kor. arankas 06-108 kor. **Bborhera** 40-42 kor. **Baltaczin** 28-30 kor. **Őszi borsó** 17-18 kor. **Őszi búkköny** 22-24 kor. **Szűsző** búkköny 36-40 kor. — **Nyiltér.** 669 végrh. sz. 1907. **Árverési hirdetés!** Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a levai kir. jbság 1905-évi V. 708/1 sz. végzése folytán **Dr. Vinter Géza** bécsi ügyvéd által képviselt **Ph. Mayfath L. Cő** vez. felperes részére **Szenesi József Hrasko** és **János** alperesek részére 440 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől le és felül foglalt és 880 kor. becsült ingóságokra a levai kir. jbróság 1905 V. 708/4 számú végzésével az árverés hatr. 340 kor. s j. erejéig elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felül foglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zalogjogot nyertek volna, **Garam-kesziben** leendő megteremtés határidőül 1907 évi október hó 5-és következő napján délelőtt 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, marhák, és szekerek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizeték mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatnis. Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítettség jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák. A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Léván, 1907. évi szeptember hó 20-napján. **Karácsonyi Pál** kir. bir. végrehajtó.

880 végrh. sz. 1907. **Árverési hirdetés!** Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a levai kir. jbság 1907 évi V. 575/1 sz. végzése folytán **Dr. Steiner Oszkár** ügyvéd által képviselt **Knapp Dávid** felperes részére **Szabó Mátyas** a peres ellen 328 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 740 kor. becsült ingóságokra a levai kir. jbróság 1907 V. 575/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felül foglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zalogjogot nyertek volna, **Vámosladányban** leendő megteremtés határidőül 1907 október hó 3-és következő napján délelőtt 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt kát ló, egy cséplőgép, két ökör s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizeték mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítettség jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák. A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Léván, 1907. évi szeptember hó 16-ik napján. **Karácsonyi Pál** kir. bir. végrehajtó. 442 szám 1907 végrhbt. **Árverési hirdetés!** Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. sz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aranyosmaróti kir. járásbírósnak 1907 évi V. 159/1 számú végzése következtében **Dr. Dobogi Kálmán** ügyvéd által képviselt **Ka'snka Kornél Dr. Persay Ferenc** ellen 114 K. s jár. erejéig 1907 évi máj. hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján 1-és felül foglalt és 3142 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, fogtépő, könyvek, sib. nyilvános árverésen eladtnak. Mely árverésnek a fenti kir. járásbírósnak 1907 évi V. 159/6 számú végzése folytán 114 korona tőkekövetelés, ennek 1906 évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 55 kor. 55 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, **Ar maróton** leendő megteremtésére 1907 évi október hó 1-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a vonni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizeték mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Ar-maróton 1907 évi szept. hó 16-napján. **bagotai Lengyel Aurél** kir. bir. végrehajtó. **Eladó.** A volt **Balla féle ház** (Ladányi utca) és azonnal ott szép lakás kiadó **Továbbá nagyon szép fekvésű szőlő és hajlék pincével.** A szőlő termése tövön eladó! **Bővebbet Singer Izidor** fűszer és teavaj üzletében Léván. **Tanoncz.** Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik **KLEIN SÁNDOR** óras- és ékszer üzletében **LÉVÁN.** **5 szobás lakás** Ujonnan épült házamban f. évi nov. 1-től **villamvilágítás, fürdőszoba, vízvezetékekkel ellátott kiadó.** 5 szobás modern uri lakás **Knapp Dávid** gépraktáros **LÉVÁN** **Mosás! vasalás!** Alulírott — aki eddig **Kohn Mihály** mosóintézetében működtem — tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy mindennemű **mosást és vasalást** **Árok-utca 5 sz.** (Schill-féle házban) **lakásomon elvállalok a legolcsóbbárákban:** **Férfi ing mosása és vasalása** 22 f. **Gallér** " " 04 " **Kézeltő** " " 08 " **Férfi ing vasalása** " " 16 " **NŐI FEHÉRNEMŰ, ÁGYNEMŰ** és mindennemű **mosás és vasalás munkát legutányosabb árban teljesítek.** **Családoknál házi vasalást is elvállalok.** Léva, 1907. szeptember hó. Tisztelettel **Schüssler Henrikné** mosónő.

Bars- és Hont megyéket érdeklő vasuti új menetrend 1907. október 1-től.

G.-Berzence—Leva, Leva—Csata—Párkány-Nána				Párkány-Nána—Csata—Leva, Leva—Gr.-Berzence				B.-Gyarmat—Párkány-Nána és vissza				Érsekujvár—Kis-Tapolcsány és vissza								
Gr.-Berzence ind.	545	1230	600	Budapest . . . ind.	215sz.	1030sz.	720gy. 655gy.	B.-Gyarmat . . ind.	315	820	227	Érsekujvár . . ind.	440	927	505	850				
Jálna . . .	551	1238	608	Bécs . . . ind.	940sz.	1055sz.	839	Dejtár . . .	344	844	252	*Bánkeszi 3 sz. őr.	453	940	517	902				
Saskó-Váralja	*600	1249	619	Párkány-Nána ind.	419	535	847	Ipoly-Vecze . .	*400	*900	*309	N.-Surány . . . ér.	501	948	525	910				
Gr.-Szt.-Kereszt	607	106	641	Köhid-Gyarmath	435	552	907	Drégely-Palánk	416	915	323	Nagy-Surány ind.	509	1003	527	920				
Geletnek-Szklénó	624	126	701	Kéménd . . .	450	607	922	Ipolyság . . . ér.	435	933	342	Zsitva-Födemes	522	1017	539	932				
Szénásfalu-Vihnye	630	134	715	Béu . . .	502	619	934	Ipolyság . . . ind.	447	940	350	Kis-Mánya . . .	531	1027	547	940				
Zsarnóca	649	205	727	Csata . . . ér.	515	631	946	Visk . . .	512	1001	412	Mánya . . .	538	1038	554	946				
Zsarnóca-Fürész.	*654	*210	*732	Csata . . . ind.	538	639	1001	Szakállós . . .	532	1019	432	*Szt. Mihályúr	547	1048	602	954				
Garamrét	700	217	759	Oroszka . . .	546	647	1009	Bél . . .	*542	1030	445	Vajk . . .	557	1059	611	1003				
Rudnó	710	222	760	Garam-Damásd	556	657	1019	Ipoly-Pásztó . .	577	1043	502	Verebély . . .	628	1126	633	1023				
Ujbánya . . .	716	240	783	Zseliz . . .	608	709	1032	Zalaba . . .	614	1100	519	Zsitva-Ujfalu . .	635	1139	644	1031				
Bars Barzence 6. őr.	724	252	785	Nagy-Salló . . .	636	736	1100	Csata . . . ér.	627	1113	532	*Betekints . . .	654	1159	700	1050				
Gr.-Szt.-Benedek	745	313	*916	Alsó-Várad . . .	653	753	1117	Csata . . . ind.	656	1118	557	Taszár . . .	709	1222	713	1103				
Kovácsi . . .	804	337	933	Alsó-Várad . . .	*658	*758	*1122	Párkány-Nána	749	1212	705	Aranyos-Maróth	720	1234	723	1113				
Nagy-Koszmály	819	354	1000	Léva ér.	710	810	1134	Vissza.				Kis-Tapolcsány	720	1234	723	1113				
Léva ér.	930	408	1095	Léva ind.	725	820	1216	Párkány-Nána ind.	856	418	535	Vissza.				Kis-Tapolcsány	510	836	427	838
Nagy-Szece . .	*940	*419	517	Nagy-Koszmály	749	838	1231	Csata . . . ér.	951	520	631	Kis-Tapolcsány	520	854	437	856				
Alsó-Várad . .	948	425	523	Kovácsi . . .	759	846	1241	Csata . . . ind.	1008	543	650	Aranyos-Maróth	520	854	437	856				
Nagy-Salló . .	1010	447	545	Gr.-Szt.-Benedek	819	904	102	Zalaba . . .	1023	557	704	Taszár . . .	532	910	449	916				
Zeliz . . .	1033	508	608	Bars-Berzence 6. őr.	*831	*914	*115	Ipoly-Pásztó . .	1047	615	724	*Betekints őr.	535	918	455	926				
Garam-Damásd	1044	520	620	Rudnó . . .	854	925	132	Bél . . .	1059	*624	*734	Zsitva-Ujfalu . .	547	928	504	939				
Oroszka . . .	1055	530	631	Garamrét . . .	905	980	139	Szakállós . . .	1118	640	750	Verebély . . .	609	954	526	1014				
Csata . . . ér.	1102	537	638	Zsarnóca-Fürész.	917	941	151	Visk . . .	1138	655	808	Vajk . . .	619	1007	536	1021				
. . . ind.	1118	557	656	Zsarnóca . . .	926	947*	159	Ipolyság . . . ér.	1205	716	830	*Szt. Mihályúr	627	1017	544	1043				
Béu . . .	1131	614	709	Szénásfalu-Vihnye	954	1000	214	Ipolyság . . . ind.	1211	720	851	Mánya . . .	635	1034	553	1108				
Kéménd . . .	1142	629	720	Geletnek-Szklénó	1012	1013	233	Drégely-Palánk	1236	739	913	Kis-Mánya . . .	640	1040	558	1108				
Köhid-Gyarmath	1155	646	733	Garam-Szt.-Kereszt	1108	1037	306	Ipoly-Vecze . .	1251*	*751	*925	Zsitva-Födemes	649	1054	607	1125				
Párkány-Nána ér.	1212	705	749	Saskó-Váralja	1118	1044*	315	Dejtár . . .	115	809	943	Nagy-Surány . . ér.	700	1109	618	1142				
Budapest felé . ind.	1237gy.	825gy.	827gy.	Jálna . . .	1129	1033	325	B.-Gyarmat . .	145	833	1007	Kis-Tapolcsány ind.	710	1115	621	1147				
. ér.	344sz.	840sz.	840sz.	Gr.-Berzence .	1137	1100	333					*Bánkeszi őr.	718	1123	629	1155				
. ér.	140gy.	945gy.	945gy.									Érsekujvár . . . ér.	730	1135	641	1207				
. ind.	555sz.	1130sz.	1090sz.																	
Bécs felé . . . ind.	259gy.	1209sz.	838gy.																	
. ér.	700gy.	632sz.	1140sz.																	
. ér.		1206gy.	702gy.																	
. ér.		545sz.																		

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
*jelzettek feltételes megállás.

HIRDETÉSEK 1907. szeptember hó 29.

Elegáns szoba butor eladó! Petőfi-utca 8.

Hisz csak apró legény vagyok.
S az egészről durradok,
Ézt pedig hagyják el nekem.
Kniipp-kávéval köszönök.

Valódi csak az eredeti csomagokban
Kathreiner
névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izgató gyarmatkávé!
Kizárólag a **Kathreiner-féle Kneipp-malátá-kávé** bizonyult a legjobb pótlóknak, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, midáltal előmozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a **Kathreiner-re** szoktassuk.

Tisztíts csak
Globusz
fémfiszfitó kivonattal

Védjegy: Horgony

A Liniment Capsici comp.

a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszénnyel, csúzzal és meghűlések-nél, bedörzsölés képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—50, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török löszgyógyszerészmű, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz” Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu
Mindennapi ártózkodás.

Versenyárgyalási hirdetmény!

A zsarnócai magy. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó Geletnek község határában fekvő, és a magy. kir. kincstár tulajdonát képező

trachyt malom kőbányák

kőbányák az alulírott magy. kir. erdőhivatal tanácsstermében 1907 évi október hó 21-en délelőtt 8 és felőrakor megtartandó nyilvános írásbeli versenyárgyalás uján az 1908 évi január hó 1-től 1912 évi december hó végeig terjedő öt évi időtartamra bérbeadni fognak.

A kikiáltási ár a különféle malomkövek alapáraiból és az egyéb kőgyártmányok általános összegéből áll, mely alapárakra és általános összegre az ajánlatok közös százalékosan teendő, megjegyeztetvén, hogy a kincstárnak évi jövedelme ezen bérletből a különféle malomkövek után 4600 koronánál — és az egyéb kőgyártmányok után 1400 koronánál kisebb nem lehet — Az alapárak jegyzéke kívánatról megküldetik. — A benyújtandó zárt írásbeli ajánlatokhoz 600 korona bánatpénz csatolandó.

Érdeklődők figyelmeztetnek, hogy az egy koronás bélyegjeggyel és a megfelelő bánatpénzzel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlataikat, melyeknek borítékára kívül „Ajánlat a geletneki trachyt malomkő bányák bérletére” jelzés ráirandó, és a mely ajánlatokban kiteendő, hogy ajánlattevő a versenyárgyalási és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, — legkésőbbben a versenyárgyalásra kitűzött óráig annál is inkább nyújtásuk be, mert későbbben beérkező, valamint egyáltalában távirati- és utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A versenyárgyalási és szerződési feltételek az alulírott magy. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők.

Zsarnócan, 1907. évi szeptember hó 22-én.
M. kir. erdőhivatal.

Tolmácsi komp eladó.

Az Esztergomi Főkáptalan tulajdonát képező tolmácsi komp örök áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a garamkovácsii uradalmi intézőség

Az elismert legjobb és legkitünőbb Agricola vetőgépek, acél ekék 1, 2, 3 és 4 barázdásuak,

rét, moha, tagozott és diagonál BORONAK, gyűrűs és sima acél lemez, földi heng. „Arató-gépek” fünek, herének,

Szénagyűjtők és arató gereblyék. Szénafordítók Szabad-aszaló készülékek, gyümölcs és főzelékeknek. Bor sajtók, gyümölcs sajtók. Gyümölcs és szőlő zuzók és bogymorzsolók.

Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő.

„SYPHONIA.”
Tormács és vértetű pusztítása.
Szállítható takarék tüzhelyek.
Széna és szalmaprések nyugvók és „gazdasági gépeket” legújabb szerkezethen készítenek és szállítanak:

MAYFARTH PH. és Társa

cs. és k. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek
Alapítva 1872. Bécs, 111 Taborstrasse 71. 1000 munkás.

Kitűntetve több mint 590 arany ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen.
Kaphatók: **KNAPP DÁVID** úrnál Léván.

JARGANYOK 1-16 vonóállat befogására.
Legújabb ga ona tisztító rosták
Trieurek és kukorica morzsolók, szecs kavágók, daralók repavágók.
szállíthatók valamint minden más fajta

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék kereskedésben, ahol Tirgram Pakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly utca 1.

Kapható Léván: Klein Benő, Silbinger Zsigmond, Wiheim Gizella, Blum R., Kertész Lajos, Knapp Ignác.

Minden háziasszony

kérjen a legújabbban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

New-Cuba-Kávéből

melynek aromája kitünő és természetes festetlen színt

Kilója 3 korona 20 fillér

4 1/2 kilogr. póstacsomag ára 13 kor. 50 fillér.

Kapható: **KERN TESTVEREKNÉL** Léván.